

Asia: VN/26268/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot pykälästä (luonnos laiksi vesihuoltolain muuttamisesta) ja säännöskohtaisista perusteluista (luku 7)

Jyväskylän kaupunki pitää vesihuoltolain uudistamista kokonaisuutena tärkeänä. Esitysluonnoksen mukainen uusi säännös kunnan määräysvallasta (omaisuuden tulee olla joko kunnan omistuksessa tai pitkäaikaisessa hallinnassa) on perusteltu ja turvaa yhteiskunnalle kriittistä vesihuollon huoltovarmuutta. Lisäksi kuntien välisten omistuksen siirtojen mahdollistaminen edelleen on perusteltua, sillä se mahdollistaa vesihuollon alueellisen yhteistyön edistämisen.

Esitysluonnoksen 4 a §:ssä säädettäisiin viranomaisten valvontatehtävistä. Nykyisellään ympäristönsuojeluviranomainen huolehtii ainoastaan vesihuoltolaitoksen ja hulevesiviemäriverkostoon liittämismuutosten toteuttamisesta. Uudistuksessa pyritään selkeyteen, mutta silti kaikkia tehtäviä ei ole luetteloitu. Lisäksi ympäristönsuojeluviranomaiselle määritellään uusia tehtäviä, joiden työmäärää ja resurssia ei ole arvioitu. Esityksen mukaisesti vesihuollon huolehtimisen, vesilaitoksen varautumisen ja hulevesien viemäroinnin järjestämisen ja hoitamisen valvonta olisivat kaikki uusia tehtäviä. Nämä eivät kuulu ympäristönsuojeluviranomaisen toimialaan.

Kuten Kuntaliitto eriävässä mielipiteessä ja lausumassaan toteaa, valvontatoimivallan tulee olla tarkkarajainen. Osin tehtävät jäävät esityksessä valvontaviranomaisten kesken epämääräiseksi.

8 §:ssä säädettäisiin vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksymisestä. Kunnan tulee hyväksyä alueellaan toimiville vesihuoltolaitoksille toiminta-alue tai tehdä päätös, että laitokselle ei ole tarpeen hyväksyä toiminta-aluetta.

Jyväskylän kaupunki yhtyy Kuntaliiton eriävään mielipiteeseen ja lausumaan, jonka mukaan Kuntaliitto "pitää asiallisesti tarpeettomana ja turhaa hallinnollista taakkaa aiheuttavana valituskelpoisen hallinnollisen päätöksen edellyttämistä tilanteessa, jossa vesihuoltolaitos, sen asiakkaat tai kunta eivät ole pitäneet tarkoituksenmukaisena toiminta-alueen hyväksymistä."

Esitysluonnoksen mukaan kunnan tulee tarkistaa vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ajantasaisuus tarvittaessa, mutta kuitenkin vähintään 10 vuoden välein. Tämä lisää työmäärää nykyiseen verrattuna mutta on toiminta-alueiden ajantasaisuuden kannalta kuitenkin hyvä lisäys.

Liittämiselvollisuudesta vapauttamista koskeva 11 § ja hulevesiviemäriin liittämiselvollisuudesta vapauttamista koskeva 17 c §: Esitysluonnoksen mukaan vapautushakemuksen käsittelystä voidaan periä maksu. Tätä voidaan pitää hyvänä asiana; maksu vastaa palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia.

Ehdotuksen 11 §:n osalta liittämiselvollisuudesta vapauttamisen ehtoihin tuodaan lisätarkasteltavaksi vapautuksen myöntämisen merkittävyys yksin tai yhdessä. Käytännössä kuitenkin vesiosuuskuntien alueella vapautuksia ei nykyisellään juurikaan myönnetä.

Jyväskylän kaupunki pitää hyvänä Kuntaliiton eriävään mielipiteeseen ja lausumaan sisältyvää lakiluonnosta täydentävää pykäläehdotusta, joka mahdollistaisi valvontaviranomaiselle suoriteperusteisen maksun perimisen eräistä valvontatoimenpiteistä.

Esitysluonnoksen vesihuollon häiriötilanteista ilmoittamista koskevan 15 b §:n osalta Jyväskylän kaupunki yhtyy Kuntaliiton eriävässä mielipiteessään ja lausumassaan toteamaan. "Lakiluonnoksen 15 b §:ssä ehdotetaan säädettäväksi kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ja ympäristöluvan valvojalle velvoite ilmoittaa viipymättä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tietoonsa tulleesta merkittävästä vesihuollon häiriötilanteesta. Kuntaliitto pitää ehdotettua toimintamallia, jossa kunnan terveydensuojeluviranomainen (ja joissain tapauksissa ympäristönsuojeluviranomainen) toimii viestinviejänä, outona ja perusteettomana. Lähtökohtana tulee olla, että toiminnanharjoittaja, jonka toimintaa säännöksen kuvaama häiriötilanne koskee, ilmoittaa siitä itse viipymättä toimivaltaisille viranomaisille. Kunnan terveydensuojeluviranomaisella tai ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole päivitysvelvoitetta ja tiedon kierrättäminen niiden kautta voi aiheuttaa tarpeetonta viivettä tiedonkulkuun. Lakivalmistelun aikana on esitetty, että tiedon välittäminen on vaivatta toteutettavissa käytössä oleviin (tai käyttöön tuleviin) tietojärjestelmiin tehtävillä muutoksilla. Mikäli tiedonvälitysvelvoite asetettaisiin kunnan valvontaviranomaisille, voisi myös muiden osapuolten ylläpitämän tietojärjestelmän toimintahäiriön vuoksi muodostua tilanne, jossa kunnan valvontaviranomainen voisi joutua epäilyksi virkavelvollisuuden laiminlyönnistä tehtävässä, joka tulisi olla toiminnanharjoittajalla".

Huomiot muista hallituksen esityksen kohdista

-

Muut huomiot

-

Lehtinen Laura
Jyväskylän kaupunki